

Retningslinjer for samarbeid om og utarbeidelse av individuell plan mellom kommuner i Sør-Trøndelag og St. Olavs Hospital.

1 Innledning

Den som har behov for langvarige og koordinerte helse- omsorgstjenester, har rett til å få utarbeidet individuell plan i samsvar med gjeldende bestemmelser.

Helsepersonell skal snarest mulig gi melding om pasienters og brukeres behov for individuell plan og koordinator.

Etablering og oppfølging av den enkeltes individuelle plan skal sikres gjennom oppnevning av en koordinator.

Planen skal bl.a. bidra til at:

- Pasient eller bruker får et helhetlig, koordinert og individuelt tilpasset tjenestetilbud.
- Tjenesteyter, oftest kalt en koordinator ivaretar hovedansvaret for at det kartlegges ressurser og behov for tjenester, at det settes mål og at planen følges opp.
- Samhandlingen mellom tjenesteytere og pasient/bruker/pårørende mv. styrkes.

Alle ansatte som arbeider i virksomheter der pasient eller bruker har en lovmessig rett til individuell plan, har et selvstendig ansvar for å ta initiativ til og informere om retten til individuell plan. Informasjonen må inneholde opplysninger om hva en slik plan er og hvordan en skal kunne gå fram for å kunne få utarbeidet en plan.

Det er ansattes ansvar å opprette en individuell plan når pasient/bruker har gitt samtykke.

Pasient/bruker må også gi samtykke når individuell plan skal omfatte nye tjenester, eller hvis pasient/bruker flytter til annen kommune/tjenesteyter.

Pasient/bruker har styringsrett for utarbeidelse, gjennomføring, omfang og evaluering av individuell plan.

2. Hensikt

Retningslinjen skal skape felles forståelse om bruken av individuell plan mellom partene, og sikre en god samarbeidsprosess omkring utarbeidelsen av planen.

3. Omfang

Retningslinjene gjelder spesialisthelsetjenesten og kommunale helse- og omsorgstjenester. Det henstilles sterkt til at andre kommunale tjenester inkluderes, for eksempel barnehage, PP-tjeneste, NAV og skole. Har pasienten eller brukeren behov for tjenester fra andre tjenesteytere eller etater, sektorer som videregående skoler, arbeidsgiver etc., skal kommunens helse- og omsorgstjeneste og helseforetaket samarbeide med disse.

3. Ansvar, informasjon og initiativ

3.1. Forberedelse til utarbeidelse av individuell plan (se også flytskjema)

Når en pasient/bruker har mottatt og forstått informasjon om individuell plan, avklarer tjenesteyter og pasient/bruker forventninger til planen på første møte/samtale.

Det er anbefalt at tjenesteyterne møtes først alene for en avklaring, før evt plan-/ansvars-/individuell plangruppe igangsettes. Dette for å få en best mulig individuell tilpasning til planprosessen.

I denne fasen er det viktig at man informerer om hva individuell plan er /ikke er, og om mulighetene som finnes. Man kan ikke love pasient/bruker tjenester på vegne av andre etater/forvaltningsnivå.

Hver virksomhet må beskrive i egne prosedyrer fremgangsmåten som særlig beskriver melding om behov for individuell plan og igangsetting av arbeidet.

Den enkelte leder har ansvar for å legge til rette for og følge opp arbeidet, samt ha system som sikrer kontinuitet for pasient/bruker.

3.2 Ansvar

Når det er avklart at det skal utarbeides en individuell plan starter prosessen med å finne koordinator. Det er som hovedregel kommunen som skal sørge for at det blir utarbeidet en individuell plan.

4. Presisering:

Individuell plan er en overordnet plan som skal bidra til å koordinere og inkludere alle typer tjenester. Dette gjelder fagspesifikke planer som behandlingsplaner, opplæringsplaner, tiltaksplaner, kriseplaner, mestringsplaner m.m.

5. Avslutning av en plan

Den som har ansvar for planen informerer de involverte dersom den individuelle planen avsluttes.

6. Dokumentasjon og oppbevaring av individuell plan.

Pasient/bruker bestemmer selv hvordan han/hun vil oppbevare sin utgave av planen.

Det skal dokumenteres i pasientens journal at det vurdert at pasient/bruker har behov for individuell plan og om det gitt informasjon. Dersom pasient/bruker ikke ønsker at plan blir opprettet skal dette også dokumenteres.

Det skal gå fram av pasientens journal dersom vedkommende har en individuell plan.

Hver virksomhet må beskrive hvordan dette skal gjøres i sine egne prosedyrer.

7. Plandokumentet individuell plan

Innholdet i individuell plan er definert i forskriftens § 19.

Der det er etablert en nettbasert løsning ønskes det at denne benyttes.

I de tilfeller hvor pasient/bruker selv ikke ønsker å være aktiv via den nettbaserte planen, kan pasient/bruker få utskrift.

I nettbasert individuelle plan legges det opp til at hver tjenesteyter og pasient/bruker bidrar i skrivingen av planen (beskriver og evaluerer tiltak).

8. Uenighet og klagemulighet.

Partenes intensjon er å løse uenighet så nær pasient/bruker som mulig.

Pasient/bruker kan klage til Fylkesmannen.

Referanser

- Helsedirektoratet – har informasjon om individuell plan på ulike språk <http://www.helsedirektoratet.no/helse-og-omsorgstjenester/habilitering-rehabilitering/individuell-plan/Sider/default.aspx>
- Uttalelser og brev vedrørende kapittel 7 i lov om kommunale helse- og omsorgstjenester med mer <http://helsedirektoratet.no/lover-regler/helse-og-omsorgstjenesteloven/Sider/default.aspx>
- Samtykke <http://helsenorge.no/Rettigheter/Sider/Helsehjelp-er-frivillig.aspx>
- [Samarbeidsavtaler](#) mellom St. Olavs Hospital og kommunene i Sør-Trøndelag spesielt [Tjenesteavtale 2](#) mellom St. Olavs Hospital og kommunene i Sør-Trøndelag

Lover og forskrifter

- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester §§7-1, 7-2
- Lov om spesialisthelsetjenester §§ 2-5, 2-5a
- Lov om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern
- Lov om pasient – og brukerrettigheter § 2-5
- Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (Forvaltningsloven)
- Lov om grunnskolen og den videregående opplæring (Opplæringsloven)
- Forskrift om habilitering/rehabilitering, individuell plan og koordinator
- Forskrift om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten

I tillegg støttes pasient- og brukerrettighetslovens § 2-5 via følgende lovhjemler:

- Lov om helsepersonell §§ 4 og 38a
- Lov om arbeids- og velferdsforvaltningen § 15
- Barnevernloven § 3-2 a

Vedlegg

- Flytskjema